

Централно управление
Направление Финанси и планиране

**Управление на капитала
и капиталови изисквания на Банкова група ДСК**

2009 г.

Управление на капитала и капиталови изисквания на Банкова група ДСК

Българска народна банка като главен регулаторен орган за Банковата група определя минимален размер, елементи и структура на собствения капитал, както и минималните капиталови изисквания за поеманите от Банковата група рискове. Съблюдаването на регулаторните изисквания се наблюдава на шестмесечна основа. Банковата група следва да поддържа собствен капитал, който по всяко време да е по-голям или равен на сумата от капиталовите изисквания:

- За кредитен риск и риск от разсейване по отношение на банковия портфейл;
- За позиционен риск и сетълмент риск по отношение на дейността в търговския портфейл;
- За риск от контрагента по отношение на цялостната дейност;
- За валутен и стоков риск по отношение на цялостната дейност;
- За операционен риск по отношение на цялостната дейност.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели се образува от сбора на капитала от първи ред (първичен капитал) и капитала от втори ред (допълнителен капитал), намалени със специфични отбивни.

Елементи на капитала от първи ред са: регистрирания и внесен капитал; малцинствените участия, фонд „Резервен” и резервите с общо предназначение, заделени от печалбата след облагането ѝ. Сумата на горните елементи се намалява с нематериалните активи, включително положителната репутация и с нереализираната загуба от финансови инструменти на разположение за продажба.

Елементи на допълнителния капитал са резервите от преценка на недвижимите имоти, използвани за банкова дейност, както и сумите, привлечени от Банковата група чрез безсрочни дългово-капиталови (хибридни) финансови инструменти или подчинен срочен дълг.

Намаления от регулаторния капитал са: балансовата стойност на инвестициите в акции и друга форма на дялово участие в неконсолидирано дружество, когато представляват над 10 на сто от капитала на банка или финансова институция; балансовата стойност на инвестициите в акции или друга форма на дялово участие, когато представляват 20 или над 20 на сто от внесенния капитал на застрахователни, презастрахователни предприятия и застрахователни холдинги, както и специфични намаления от капитала: балансовата стойност на инвестициите в акции и друга форма на дялово участие, когато представляват над 10 на сто от внесенния капитал на неконсолидирано нефинансово предприятие. Намаленията се приспадат поравно от капитала от първи и от капитала от втори ред.

Българска народна банка определя обхвата на дъщерните предприятия, подлежащи на надзорна консолидация. В обхвата на надзорната консолидация на Банкова група ДСК попадат следните дъщерни и асоциирани дружества на Банка ДСК:

- Напълно консолидирани са: „ДСК Управление на активи”, СПОК „ДСК Родина”, „ДСК Бул Проджект” ООД, „ДСК Турс”, чието дъщерно дружество „ДСК Тран-Секюрити”, извършващо спомагателна дейност по смисъла на Закона за кредитните институции, е също напълно консолидирано.

- Консолидирани по метода на собствения капитал са „ДСК Лизинг“ АД и „Дружество за касови услуги“ АД.

Националният регулатор налага лимити и съотношения към елементите и структурата на капитала за регулаторни цели. Допълнителният капитал не може да надвишава капитала от първи ред. Капиталът от втори ред, привлечен чрез дългово-капиталови (хибридни) инструменти или чрез подчинен срочен дълг, не може да превишава половината от капитала от първи ред.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

	31 декември 2009	31 декември 2008
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред преди специфични намаления	1 101 032	835 138
Регистриран и внесен капитал	153 984	153 984
Резерви	960 214	691 321
Малцинствени участия	1 110	1 048
Оценъчни разлики от дългови инструменти на разположение за продажба	(4 285)	(6 154)
Други резерви с общо предназначение	21 994	21 994
Нематериални активи	(31 985)	(27 055)
Капитал от втори ред преди специфични намаления	542 247	93 053
Резерви от преценка на недвижими имоти, в които се помещава банката	92 406	93 053
Подчинен срочен дълг - до 50% от Капитал от първи ред	449 841	417 569
Намаления от капитала от първи и втори ред	(5 211)	-
Балансовата стойност на инвестициите в акции и други форма на дялово участие, когато представляват над 10 на сто от капитала на банка или финансова институция	(2 846)	-
Балансовата стойност на инвестициите в акции или друга форма на дялово участие, когато представляват 20 или над 20 на сто от внесенния капитал на застрахователни, презастрахователни предприятия и застрахователни холдинги	-	-
Специфични намаления от капитала от Първи и Втори ред	(2 365)	-
Пропорционално разпределение на намаленията		
от капитала от Първи ред	(2 605)	-
от капитала от Втори ред	(2 606)	-
Капитал от първи ред	1 098 427	835 138
Капитал от втори ред	539 641	93 053
Собствен капитал (капиталова база)	1 638 068	928 191
Превишение (+) / недостиг (-) на собствения капитал	748 416	441 948

Банковата група установява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи. Рисково-претеглените активи представляват сумата от рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи. Отношението на общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 12 %, а на адекватността на първичния капитал – по-малко от 6 %.

Капиталови съотношения

	31 декември 2009	31 декември 2008
Отношение на обща капиталова адекватност	22,09%	18,24%
Отношение на адекватност на капитала от първи ред	14,82%	11,33%

На 19 декември 2007 г. ОТП Банк Унгария, чрез дъщерното си дружество ОТП Файненсинг Холандия Б.В. (OTP Financing Netherlands B.V.) предоставя на Банка ДСК подчинен срочен дълг в размер на 200 милиона евро, а на 20 октомври 2008 г. - още 150 милиона евро. Падежът на първия подчинен срочен дълг е на 19 декември 2012 г., а на втория – 20 декември 2016 г. Включването на подчинения срочен дълг в допълнителния капитал става в случай, че той отговаря на нормативно-определените условия и след получаване на разрешение от БНБ. През последните 5 години до падежа на дълга, той се включва като елемент на регулаторния капитал с намаление от 20 на сто годишно.

Политиката на Банкова група ДСК по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банковата група кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с ОТП Банк Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

За определяне на капиталовите изисквания за кредитен и пазарен риск Банкова група ДСК разграничава всичките си позиции между търговски и банков портфейл. Търговският портфейл обхваща позициите във финансови инструменти и стоки, които Банковата група държи с намерение за търгуване или за хеджиране на други елементи в търговския си портфейл. Такива позиции се държат с цел краткосрочна препродажба или реализиране на печалба от разликите между техните продажни и покупни цени, възникващи от действителните или очакваните краткосрочни ценови разлики на пазара. Банковият портфейл обхваща балансовите и задбалансовите позиции, които не са класифицирани като позиции в търговския портфейл.

(3) Капиталови изисквания за кредитен риск

Банкова група ДСК прилага стандартизирания подход за изчисляване на рисково-претеглените си активи за кредитен риск. За целта Банковата група умножава позициите си в банковия портфейл по рискови тегла, определени от местния регулаторен орган БНБ, в зависимост от външната кредитна оценка за всеки негов актив. Така изчислените рисково-претеглени активи включват позициите в банковия портфейл, приравнените

към балансови задбалансови позиции, извънборсовите дериватни инструменти (OTC), претеглени за риск от контрагента и позициите в търговския портфейл, претеглени за риск от контрагента.

Директива 2000/12/ЕС на Европейския парламент дава общата рамка на стандартизирания подход за присъждане на рискови тегла в зависимост от външната кредитна оценка на активите, като едновременно с това определя и възможностите за национални дискреции на националния регулаторен орган. Като цяло БНБ изисква прилагането на по-високи рискови тегла: за вземания или условни вземания на дребно се прилага рисково тегло 100 % (вместо 75 % по Европейската Директива); за вземания или условни вземания, обезпечени с жилищна ипотека, отговаряща на регулаторните изисквания се прилага рисково тегло 50 % (вместо 35 %), а вземания, обезпечени с ипотека на търговски имоти не получават по-благоприятното третиране с 50 % рисково тегло, допускано от Директивата.

Капиталовото изискване по стандартизирания подход за кредитен риск е 12 %.

Експозиции към кредитен риск и риск от разсейване към 31 декември 2009 г.

В хиляди лева

Клас балансови експозиции	Отчетна стойност		Провизия	Нетна стойност по рискови тегла					Общо нетна стойност	Капиталово изискване
	преди редуциране на кредитния риск	след редуциране на кредитния риск		0%	20%	50%	100%	150%		
Централни правителства и централни банки	746 784	757 486	-	721 301	367	35 818	-	-	757 486	2 159
Регионални или местни органи на властта	12 396	12 396	(201)	-	-	-	12 195	-	12 195	1 464
Административни органи или сдружения с нестопанска цел	2 154	1 831	(1)	1 398	-	-	432	-	1 830	52
Международни банки за развитие	14 834	14 834	-	14 834	-	-	-	-	14 834	-
Институции	353 113	351 397	-	-	27 072	324 325	-	-	351 397	20 108
Предприятия	1 182 970	1 157 788	(11 383)	-	-	-	1 146 405	-	1 146 405	137 568
Вземания на дребно	3 222 584	3 215 392	(93 824)	-	-	-	3 121 568	-	3 121 568	374 587
Вземания обезпечени с недвижимо имущество	2 522 252	2 520 973	(7 635)	-	-	2 124 603	388 734	-	2 513 337	174 125
Просрочени вземания	526 015	526 015	(338 652)	-	-	45 131	142 232	-	187 363	19 776
Вземания от колективни инвестиционни схеми	764	764	(210)	-	-	-	554	-	554	66
Други	549 315	574 305	(4 154)	228 070	50 783	-	291 298	-	570 151	36 175
Общо	9 133 181	9 133 181	(456 060)	965 603	78 222	2 529 877	5 103 418	-	8 677 120	766 080

Клас задбалансови експозиции	Отчетна стойност		Провизия	Нетна стойност по рискови тегла преди кредитна конверсия					Общо нетна стойност	Капиталово изискване
	преди редуциране на кредитния риск	след редуциране на кредитния риск		0%	20%	50%	100%	150%		
Централни правителства и централни банки	-	12 672	-	12 672	-	-	-	-	12 672	-
Регионални или местни органи на властта	1 326	1 210	-	-	-	-	1 210	-	1 210	67
Административни органи или сдружения с нестопанска цел	20	20	-	-	-	-	20	-	20	-
Институции	4 633	5 395	-	-	-	1 464	3 931	-	5 395	280
Предприятия	408 859	362 210	-	-	-	-	362 210	-	362 210	13 630
Вземания на дребно	190 871	188 697	-	-	-	-	188 697	-	188 697	424
Вземания обезпечени с недвижимо имущество	48 432	48 432	-	-	-	25 427	23 005	-	48 432	1 089
Други	4 061	39 566	-	23 517	12 472	-	3 577	-	39 566	74
Общо	658 202	658 202	-	36 189	12 472	26 891	582 650	-	658 202	15 564

За установяване на експозицията към кредитен риск от контрагента по сделки с извънборсови дериватни инструменти Банкова група ДСК прилага метода на пазарната оценка, при който стойността на експозицията се определя чрез сумиране на текущата разменна стойност и потенциалната бъдеща кредитна експозиция. Текущата разменна стойност на срочните контракти за обмяна на валута е пазарната стойност на договорите, когато тя е положителна, или равна на нула, когато пазарната стойност е нулева или отрицателна. Добавката за потенциалната бъдеща кредитна експозиция се изчислява като размерът на условната главница по договорите се умножи по кредитен конверсионен коефициент, който се определя от срока до падежа и вида на договора – в случая 1 % за валутни договори със срок под 1 година.

Клас експозиции към кредитен риск от контрагента	Отчетна стойност		Провизия	Нетна стойност по рискови тегла					Общо нетна стойност	Капиталово изискване
	преди редуциране на кредитния риск	след редуциране на кредитния риск		0%	20%	50%	100%	150%		
Институции	265	265	-	-	-	68	197	-	265	27
Предприятия	71	71	-	-	-	-	71	-	71	9
Общо	336	336	-	-	-	68	268	-	336	36

(4) *Капиталови изисквания за пазарен риск*

Рисково-претеглените активи за пазарен риск включват рисково-претеглените активи за позиционен риск в търговския портфейл и рисково-претеглените позиции за валутен риск за цялостна дейност.

▪ **Капиталови изисквания за позиционен риск**

Търговският портфейл на Банковата група съдържа дългови и капиталови инструменти и инвестиции в колективни инвестиционни схеми, за които тя изчислява капиталови изисквания за общ и специфичен риск за всяка валута поотделно.

За изчисляване на капиталовите изисквания за общ позиционен риск на дълговите инструменти Банковата група прилага падежния подход, при който нетните позиции от съответния дългов инструмент се претеглят съобразно с техния падеж.

За изчисляване на капиталовите изисквания за специфичен риск на дълговите инструменти Банковата група умножава нетните позиции от съответния дългов инструмент по тегла съобразно емитента, външната му кредитна оценка и остатъчния срок до падеж на инструмента.

За изчисляване на капиталовото изискване за специфичен риск на капиталовите инструменти се прилага рисково тегло от 6 % върху общата брутна позиция в капиталови инструменти и 48 % - върху позицията в колективни инвестиционни схеми.

Рисковото тегло за общ риск на капиталовите инструменти е 12 % върху общата нетна позиция на групата.

Капиталови изисквания за позиционен риск към 31 декември 2009 г. – дългови инструменти

В хиляди лева

Дългови инструменти в търговския портфейл	BGN	EUR	Тегла	Капиталово изискване
Общ риск. Падежен подход				
0 ≤ 1 месец	-	8 195	0,00%	-
> 1 ≤ 3 месеца	-	-	0,30%	-
> 3 ≤ 6 месеца	1 254	1 397	0,60%	16
> 6 ≤ 12 месеца	-	-	1,05%	-
> 1 ≤ 2 (1,9 при купон под 3%) години	1 822	-	1,88%	34
> 2 ≤ 3 (> 1,9 ≤ 2,8 при купон под 3%) години	1 593	-	2,63%	42
> 3 ≤ 4 (> 2,8 ≤ 3,6 при купон под 3%) години	248	1 301	3,38%	53
> 4 ≤ 5 (> 3,6 ≤ 4,3 при купон под 3%) години	-	-	4,13%	-
> 5 ≤ 7 (> 4,3 ≤ 5,7 при купон под 3%) години	1 156	-	4,88%	56
> 7 ≤ 10 (> 5,7 ≤ 7,3 при купон под 3%) години	906	1 982	5,63%	163
> 10 ≤ 15 (> 7,3 ≤ 9,3 при купон под 3%) години	-	-	6,75%	-
Общо	6 979	12 875		364

Специфичен риск

Дългови инструменти от първа категория на табл. I от Приложение IX (0% капиталово изискване)	6 434	12 503	0,00%	-
Дългови инструменти от втора категория на табл. I от Приложение IX с остатъчен падеж ≤ 6 месеца	545	-	0,25%	1
Дългови инструменти от трета категория на табл. I от Приложение IX	-	372	12,00%	45
Общо	6 979	12 875		46
Капиталово изискване по валути	202	208		410

Капиталови изисквания за позиционен риск към 31 декември 2009 г. – капиталови инструменти

В хиляди лева

Капиталови инструменти и позиции в КИС в търговския портфейл - национален пазар	Нетна дълга позиция	Капиталови изисквания - %	Капиталови изисквания - сума
Общ риск			
Капиталови инструменти - други	-	12,00%	-
Специфичен риск			
Капиталови инструменти - други	-	6,00%	-
Позиции в колективни инвестиционни схеми	1 487	48,00%	714
Капиталово изискване			714

▪ **Капиталови изисквания за валутен риск**

Банкова група ДСК изчислява капиталово изискване за валутен риск, произтичащ от позициите в банков и търговски портфейл, когато сумата на общата нетна открита валутна позиция превишава 2 % от собствения капитал (капиталовата база).

От 1999 г. в България беше въведен Валутен борд и националната валута беше прикрепена към еврото с фиксиран курс. Поради тази причина позициите деноминирани в евро не участват в изчислението за открита валутна позиция и не са подложени на капиталови изисквания.

Капиталови изисквания за валутен риск към 31 декември 2009 г.

В хиляди лева

Нетна открита валутна позиция	Брутна позиция		Нетна позиция	Капиталови изисквания (сума)*
	дълга	къса		
Обща позиция във валути, различни от отчетната	198 612	197 191	1 421	-
Валути във втората фаза на ЕПС	-	-	-	
Други валути (вкл. КИС, третираны като отделни валути)	198 612	197 191	1 421	
Валутни позиции				
EUR**	3 384 433	3 303 302	81 131	
GBP	10 293	10 178	115	
SEK	277	1	276	
CHF	1 578	1 567	11	
Други валути на страни от ЕИО***	472	-	472	
USD	185 617	185 305	312	
CAD	156	2	154	
JPY	219	138	81	

* когато нетната открита валутна позиция превишава 2% от капиталовата база

** EUR не участва в изчислението за открита валутна позиция

*** RON и HUF

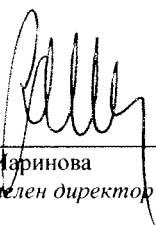
(5) *Капиталови изисквания за операционен риск*

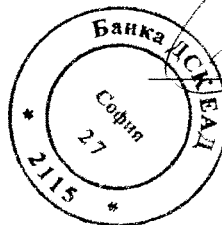
Банкова група ДСК изчислява капиталово изискване за операционен риск като използва подхода на базисния индикатор. Този подход предвижда Банковата група да изчислява размера на капитала за покриване на загуби от операционен риск чрез умножение на средногодишния брутен доход за последните три години по коефициент 0.15. Брутният доход се формира от сумата на нетния лихвен доход и нетния нелихвен доход преди приспадането на провизиите за обезценка и оперативните разходи на базата на одитирани данни.

Капиталови изисквания за операционен риск към 31 декември 2009 г.

В хиляди лева

Групи дейности	Брутен доход			Капиталови изисквания
	2006	2007	2008	
Общо банкови дейности, предмет на подхода на базисния индикатор	399 913	466 031	558 701	106 848

 _____
 Виолина Маринова
 Главен изпълнителен директор

 _____
 Доротея Николова
 Изпълнителен директор